

Motion till riksdagen

1988/89:Sk57

av Birgit Friggebo (fp)

med anledning av prop. 1988/89:137 om vissa regler vid fastighetstaxering

Regeringen föreslår i propositionen vissa förändringar av taxeringsnämndernas arbetsperioder och vissa utvidgade befogenheter för taxeringsnämndernas ordförande och för de av länsskattemyndigheten förordnade ledamöterna i nämnderna. I propositionen redovisas också de åtgärder som vidtagits för att åstadkomma förenklingar i vissa mätregler av utrymmen i småhus.

De exempel på "förenklingar" som anförs i propositionen ger en närmast övertydlig illustration till hur komplicerad och byråkratisk hela proceduren med fastighetstaxering är. Säkert var det ännu värre tidigare, men för en vanlig bostadsinnehavare framstår definitionen av boutrymmen, biutrymmen och slutningsvåningar inte självklart som ett under av klarhet. Att behöva kalla formuleringar som "våning i småhus, där omgivande mark ligger delvis över och delvis under våningens golvyta, skall den del som ligger högst 6 meter från yttervägg, vilken omgivande mark ligger under eller i nivå med golvet, jämställas med våning helt ovan mark" eller "ett vardagsrum, som är 5 meter brett, ligger vid en 8 meter lång fasad, där golvet längs fasaden ligger ovan marknivån i 6 meter och under i 2 meter. Rummet blir då boutrymme där golvet vid fasaden ligger ovan mark och biutrymme där golvet vid fasaden ligger under mark" för förenklingar är närmast bisarrt.

Det finns enligt min mening allvarliga skäl att ifrågasätta hela fastighetstaxeringens existensberättigande.

Fastighetstaxeringens ursprungliga syfte var att ta fram ett underlag för den kommunala fastighetsbeskattningen. Den kommunala beskattningen av fastighet var utformad som en garantiskatt, vilket innebar att den kommun där en fastighet är belägen garanterades en viss skatt från fastigheten. Denna kommunala uppbörd är numera avskaffad.

Uppgifter från fastighetstaxeringen används också för beräkning av schablonintäkten av en- och tvåfamiljsfastighet. I den omfattande utredningsprocess som nu pågår där hela skattesystemet är i stöpsleven finns långt gångna tankar på att avskaffa schablonintäkten. Detta är för övrigt en ståndpunkt som folkpartiet sedan tidigare hävdar, bl.a. därför att effekten av denna schablonintäktsbeskattning ger två progressiva inslag i fastighetsbeskattningen: dels läggs den hypotetiska intäkten på en progressiv marginalskatteskala, dels ökar själva procentsatsen ju högre en fastighets taxeringsvärde är. Men om de förslag på detta område som finns i PM100 så

småningom blir verklighet behövs alltså inte taxeringsvärdena heller av denna anledning.

Tidigare var taxeringsvärdet på fastighet en viktig bas för bankernas och andra kreditinstituts långivning. I och med kreditmarknadens avreglering har denna roll dock bortfallit. Dessutom har ju andra kapitalvärden som kunnat belånas, t.ex. en fritidsbåt, ju inte denna statliga prislapp på sig, men har ändå kunnat tjäna som säkerhet. Bankerna torde inte vara beroende av denna formella värdering för att göra kreditbedömningar. Sådana bygger ju ändå på deras egna professionella bedömningar av en kunds kreditvärdighet.

Vidare utnyttjas taxeringsvärdet i arvs- och gåvobeskattningen. Att det krävs värdering av fast egendom vid arv och gåva är emellertid ett otillräckligt skäl för att med jämna mellanrum genomdriva en generell fastighetstaxering. För andra slag av egendom som ges som gåva eller arv sker värderingen vid bouppteckningar eller motsvarande, dvs. det är vda åsätts ett värde när en värdering faktiskt är påkallad. Det finns ingen självklar logik i att så att säga latent taxeringsvärden som utnyttjas i dessa situationer skulle vara en bättre värdemätare än bedömningen vid det aktuella tillfället.

Ett annat användningsområde för fastighetstaxeringen är att den tjänar som underlag för förmögenhetsskatten. Skatteskalen för förmögenhetsskatten innehåller dock mycket grova intervall. Det är möjligt att tänka sig avsevärt enklare och mera schabloniserade bedömningar av fastigheters värde än en så detaljerad genomgång av alla vinklar och vrår i varje fastighet som en allmän fastighetstaxering innebär.

Av de mera omfattande användningsområdena för fastighetstaxeringen kvarstår egentligen endast de behov som fastighetsskatten föranleder.

Liksom för förmögenhetsskatten är det fullt möjligt att här tänka sig en mera schablonartad bedömning. En sådan möjlighet är att helt enkelt se till ytan och inget annat. Om någon ytterligare dimension anses behövas kan man tänka sig att fastighetens ålder också tas med. Eftersom skälen till fastighetsskatten tenderar bli alltmer fiskala finns det starka skäl att inte låta de stora skillnaderna i olika delar av landet i taxeringsvärden slå igenom i fastighetsskatten. Ett sådant enkelt system ger större rättvisa över landet. Dessutom löser det ett annat problem som riksdagen hade uppe så sent som för ett år sedan utan att egentligen komma närmare en lösning, nämligen de astronomiska höjder som de nya taxeringsvärdena kan komma att nå för permanentboende i attraktiva fritidsområden. För det gamla paret i den lilla fiskarstugan är det knappast någon tröst att de kan sälja sin enkla bostad till skyhöga priser till fritidsboende. Och än mindre är de betjänta av att betala fastighetsskatt som om de bodde i lyxvilla bara därför att de har sjöutsikt.

Riksdagen borde allvarligt överväga att avskaffa den allmänna fastighetstaxeringen, åtminstone vad avser bostadsfastigheter. Detta skulle spara en hel del byråkratiskt krångel och pengar åt staten men kanske ännu viktigare, en hel del tidskrävande blankettifyllande och mätande för de boende.

Hemställan

Mot. 1988/89

Sk57

Med anledning av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anføres om det minskade behovet av en allmän fastighetstaxering.

Stockholm den 18 april 1989

Birgit Friggebo (fp)